

TURKI SO SE PODALI BREZPOGOJNO.

HRVATJE PROGLASILI NEODVISNO DRŽAVO.

Svobodna, Hrvatska proglašena v Zagrebu. Reka je ponovno padla. Čehi vladajo v Pragi in pretrgeli so zvezo med Dunajem in Berlinom. Revolucija na Ogrskem. Francozi prekoračili Donavo. Nemška Avstrija je pripoznala neodvisno Jugoslavijo.

ČEHI SO PRETRGALI ZVEZO MED DUNAJEM IN BERLINOM.

Pariz, 31. okt. — Iz švicarskih virov poročajo, da so češko-slovaške čete, ki operirajo ob reki Labi blizu Bodenbacha, pretrgale železniško zvezo med Berlinom in Dunajem. Nemški vlaki, ki so prišli iz Berlina, so se morali včeraj vrniti nazaj v Schnadau.

ČEŠKA VLADA JE GOSPODAR V PRAGI.

Kodanj, 31. okt. — "National Tidende" je prejel poročilo iz Berlina, da je češki Narodni odbor prevzel lokalno vladu v Pragi v svoje roke. Feldmaršal Paul Kestranek in feldmaršal Edvard Zanantoni, vojaška poveljnika v praškem okrožju sta zadnji pondeljek prepustila vso oblast češkemu revolucionarnemu vojaškemu odboru in zapustila s svojimi četami Prago. Ljudstvo je takoj potrgalo z javnih poslopij avstrijski grb in mestni uradniki so prisegli zvestobo novi češki vladi.

V ZAGREBU JE OKLICANA NOVA HRVATSKA DRŽAVA.

Zeneva, 31. okt. — Hrvatski parlament v Zagrebu je razglasil, da je Hrvatska s Slavonijo in Dalmacijo vred popolnoma ločena od Ogrske in da je samostojna in neodvisna država. Zveza med Zagrebom in Budapešto je pretrgana.

REKA JE V ROKAH HRVATOV.

Bazel, 31. okt. — Avstrijske oblasti so izpraznile Reko in jo prepustile revolucionarnim hrvatskim četam. Vse mesto je v hrvaških in italijanskih (?) zastavah.

London, 31. okt. — Iz Amsterdama poročajo na temelju privatne vesti iz Švice, da v Zagrebu nadaljujejo krvavi boji med revolucionarji in madžarskimi vojniki. Nekateri hrvaški vojniki v Zagrebu se še niso pridružili revoluciji.

Curih, 31. okt. — V Budapešti se zelo boje zavezniške armade v Srbiji. Dejstvo, da so francoske čete prekoračile Donavo in stopile na ogrska tla, je podkurilo grofa Andrassija, da prosi za premirje.

Bern, 31. okt. — Provisorijalna vlada nove Nemške Avstrije je pripoznala neodvisnost Čehoslovakov in Jugoslovancev.

DELAVSKA REVOLTA NA OGRSKEM.

London, 31. okt. — Vesti iz Kodanjske se glase, da narašča revolucionarno gibanje na Ogrskem. Tristo delavcev je v torek oplenilo vse prodajalnice z orožjem in krvavi boji se ponavljajo dnevno. Z Dunaja čez Bern poročajo, da je grof Hudek prevzel ministrsko predsedništvo v Budapešti.

Revolucionarni boji na Hrvaškem, posebno v okolici Reke, se nadaljujejo. Na zahtevo ogrske vlade je Avstrija poslala skoraj vso floto pred Reko. Kotar in Pulj sta prazna.

Pol Črne Gore je reokupirane.

London, 31. okt. — Črnogorski rebeli so s pomočjo francoskih čet zasedli že polovico Črne Gore. Hercegovina bo invadirana vsak čas.

London, 31. okt. — Francoske in srbske čete se pripravljajo za invazijo Ogrske. Današnja vest z balkanskega bojišča se glasi, da so Francozi prekoračili Donavo pri Železnih Vratih. Srbska kavalarija je dosegla Donavo vzhodno od Semendrije, (24 milj južno-vzhodno od Belgrada) in je okupirala Požarevac.

ZNAN ŠVEDSKI SOCIALIST PRIDE V AMERIKO.

Chicago, Ill. — V Ameriko pride Hjalmar Branting, član švedskega parlamenta, članikar in državnik. Branting je bil preje urednik pri dnevniku "Social Demokraten". V Ameriki bo predaval o zunanji politiki Švedske. Branting je velik nasprotnik nemške avtokracije in pruskih junkejev, zavedajoč se, da je le tedaj mogoč miren razvoj v višje družbene forme, če pade avtokracija centralnih sil, ki ogroža demokracijo vsega sveta.

Branting je bil na Angleškem in v Franciji. Povsod mu je ljudstvo priredilo slavnosten sprejem. Švedski državnik je izvajal velik vpliv na zunanjo politiko Švedske.

Švedje v Ameriki delajo velfke priprave za sprejem svojega rojaka. Za njegov sprejem se zanimajo najbolj prominentni švedje, kajti pri njih ni najti tiste ozkornosti napram socialistom kot med gotovimi jugoslovanskimi krogi, ki se trikrat prekrizajo, kadar ališijo besedo socialisti, da si ne vedo, zakaj so to storili.

Švedski konzul v Chicagu je izjavil, da pride Branting v Chicago in bo predaval v mestu.

40,000 NEMCEV SE JE SPUNTALO V RUSIJI.

Kajzer pravi, da čas za njegovo abdikcijo še "ni zrel". Zahteva po republiki je že splošna.

BETHMAN HOLLWEG PRIDE PRED SODIŠČE.

Amsterdam, 31. okt. — Berlinski "Lokal Anzeiger" piše, da je državnozborna komisija sklenila zaslišati dr. Bethmann-Hollwega, bivšega kanclerja kajzerjeve vlade, da razloži, zakaj je bila odklonjena Wilsonova ponudba za mirovno posredovanje v decembru 1916. List dalje pravi, da bodo postavljeni pred "najvišje ljudsko sodišče" (omenjena parlamentarna komisija) vsi ministri, ki so služili od leta 1914. Zagovarjati se bodo morali vsled "izdajstva ljudskih interesov".

Položaj na bojišču je spravil Nemčijo v črni obup. Glasovi v nemškem časopisu in na javnih shodih, da mora kajzer odstopiti in da mora biti Nemčija republika, so vedno večji. Ta zahteva postaja že splošna. Kapitulacija Avstrije je še povečala paniko in konfuzijo v Nemčiji. Socialistični "Vorwaerts" pravi, da je s padcem Avstrije prišla Nemčija še v večjo nevarnost invazije, kajti njene meje so zdaj odprte od vseh strani, zato pa je "vsako nadaljnje prelivanje krvi brez potrebe".

Richard Kalkov, poslanec nam-

ške-klerikalne stranke, je izjavil nedavno, da kajzer ne bo posil sedel na prestolu, temveč se bo odpovedal v interesu Nemčije. Klerikalna "Germania" je vesela, ker je Avstrija vprašala za separatni mir. Po mnenju tega lista, je zdaj Nemčija prosta vseh vezi s svojimi bivšimi zavezniki in obenem bodo avstrijski Nemci spoznali hinavščino dunajske vlade ter se naslonili na svojo "pravo mater" Nemčijo.

"Vsi naši zavezniki so nas srmotno pustili na cedilu, toda mi ostanemo zvesti sami sebi," piše berlinska "Tageszeitung", glasilu junkejev in vsenemcev.

Položaj v Nemčiji je vedno bolj kaotičen. Nemške čete v zapadni Rusiji so revoltirale. Iz Stockholma javljajo, da je armada 40,000 nemških vojakov postrelila svoje častnike v Jekaterinoslavu (ob reki Dnjeper v Ukrajini) in uporne čete zdaj marširajo proti Karkovu s rdečo zastavo na čelu. Novo revolucionarno gibanje v Ukrajini in zapadni Rusiji narašča z vsakim dnem.

Kajzer pravi, da "čas še ni zrel" za abdikcijo.

Amsterdam, 31. okt. — Iz Berlina javljajo, da je kajzer Viljem včeraj dejal pred državnozbornimi poslanci: "Čas še ni zrel za mojo abdikcijo. Ako bo treba in če bo država tako zahtevala, se odpovem brez odlašanja na korist avtoriteto vnuku Viljemu pod regenturo kancelarja".

Washington, D. C. — V Washingtonu je dospela nova nota, ki pravi, da nemška vlada prikaže pogoje za premirje, da je kajzerju vzeta vsa moč in da je vladna moč izročena ljudstvu.

Nota, pravzaprav nekakšen memorandum, ni bila objavljena po državnem tajniku Lansingu, ki pravi, da prav nič ne spremeni situacije.

V političnih krogih sodijo, da memorandum izreka, da je nemški državni zbor sprejel sledeče: 1. Državni zbor in zvezni svet imata pravico napovedati vojno in sklepati mir o pravico in oblast je imel sedaj nemški cesar, toda so mu vzeli. 2. Cesarja vlada je podreje (Dalje na 3. str. 1. kol.)

SILOVIT PORAZ AVSTRIJCEV V ITALIJI.

210,000 Avstro-Nemcev zajetih med Brento in Piavo. Zavezniški prodrl 15 milj.

AVSTRIJCI BEŽE IZ ITALIJE.

Washington, 31. okt. — Brezlična depeša iz Rima se glasi, da so Italijani osvojili gorski prelaz divizij (210,000 mož) med Brento in Piavo. Popolna katastrofa avstro-nemške armade je neizogibna.

Washington, 31. okt. — General Pershing javlja danes, da so ameriški letalci včeraj uničili 21 nemških eroplanov in sami so izgubili dva na fronti severno od Verduna.

London, 31. okt. — Italijansko poglavje zavezniške ofenzive se dobro završuje. Na zapadni fronti je brez malega nastal po dolgem času nekaj odmor, kakor da bi armade čakale na izid zavezniške konference v Versaillesu, toda v Benečiji se zdaj odigrava, kar se je pred nekaj tedni odigralo v Belgiji in Franciji: Avstro-nemške čete beže proti domu.

Iz Rima poročajo danes, da je število avstro-nemških vjetnikov naraslo čez 40,000 in italijanske ter angleške čete so zapodile sovražnika 15 milj. Unikajoče avstro-nemške čete požigajo vas za seboj.

Rim, 31. okt. — Vojni stan poroča, da se nadaljuje prodiranje italijanske in zavezniške armade brez ovir. Britiške čete so dosegle reko Liveno pri Francenigu. Italijanska kavalarija je dospela v Saele, deset milj južno-vzhodno od Vittoria. Oderzo, osem milj od Piave, je v rokah Italijanov. Italijani so okupirali tudi Conegliano, važno železniško križišče, kakor tudi Monte Cesen, kjer je železniška zveza med avstrijskimi četami od spodnji Piavi in onlani na Tirolskem.

Z bojišču poročajo, da ima sovražnik velike izgube. Vse ceste, ki vodijo v Fordonene, so polne mrtvev in ranjenecv.

Avstro-Nemci so se pričeli uničiti tudi z nižin ob Jadranskem morju, kjer sodelujejo proti njim tudi ameriške čete iz držav Ohio, Pennsylvania in New York. V okolišju Aslaga so Angleži osvojili Camperovere in bližnje strategične hribe.

Vittorio, kjer so imeli Avstrijci oporišče (bazo), je padel včeraj in obenem je padlo v roke zmagovalcev 11,000 Avstro-Nemcev. V 24 urah so Italijani in zavezniški prodrl šest milj.

Kakor izgleda, je avstro-nemško armado v Benečiji zadela katastrofa, ki ni nič večja od katastrofe, ki je bila zadela Italijane uprav pred enim letom pri Kobridu, ko so potem padli nazaj od Soče do Piave. Če bo šlo prodiranje zavezniškov tako naprej, ne bo kaj, in če ne pride medtem do premirja, ki ga Avstrija tako kraveži prosi, pridejo Italijani z zavezniki vred zopet nazaj do Soče.

Washington, 31. okt. — Uradno je sporočeno, da je 332 ameriški pešpolk, sestavljen iz običjskih in pennsylvanijskih čet, na italijanski fronti. Polk je prišel v Italijo meseca julija, in sicer ob času, ko se je ponesrečila avstrijska ofenziva ob Piavi.

Operacije na zapadni fronti.

Washington, 31. okt. — General Pershing poroča: "Severno od Verduna so naše čete okupirale Aingreville in pomaknile svojo črto severno od te vasi. Tekom zanje noči je bila živahna topniška bitka na več krajih fronte. Na (Dalje na 3. str. 1. kol.)

VSA TURSKA ARMADA JE ZAJETA IN POT V CARIGRAD JE ODPRTA.

Turčija je podpisala premirje, ki je v veljavi od včeraj opoldne. Dardanele so odprte. Avstrijski poveljnik prosi italijanskega generala za premirje. Padec centralnih držav je blizu.

London, 31. okt. — Uradno poročajo, da se je Turčija podala brezpogojno in podpisala premirje v Minosu. Premirje, ki je stopilo v veljavo danes opoldne, sta podpisala v imenu Anglije general Marshall, vrhovni poveljnik angleške armade v Mezopotamiji, in podadmiral v Solunu. Turčija je sprejela vse pogoje in zavezniški imajo odprto pot skozi Dardanele.

London, 31. okt. — Vsa turška armada v Mezopotamiji je bila včeraj zajeta.

Rim, 31. okt. — Nadvojvoda Josef, vrhovni poveljnik avstro-nemške armade na italijanski fronti, je danes ponudil premirje italijanskemu generalu Diasu. Zadržni je sporočil ponudbo zavezniški konferenci v Versaillesu.

Washington, 31. okt. — Državni departament je danes objavil besedilo turške note, ki je prišla s posredovanjem španskega poslanca. Turška vlada apelira na predsednika Wilsona v enakem tonu kakor Avstrija za premirje in pravi, da sprejme predloženo mirovne pogoje. Obenem je bil objavljen odgovor državnega tajnika Lansinga na turško noto. Odgovor je kratek in glasi se, da je bila turška nota po navodilu predsednika poslana zavezniškim diplomatom v Versaillesu, kjer pripravljajo pogoje za vse centralne države.

Zadnja nota avstro-ogrškega zunanjega ministra Andrassija je bila tudi poslana v Versailles in ameriška vlada bo le potrdila prejem note.

NEMČIJA ŽE IMA POGOJE?

London, 31. okt. — Iz Kodanjske poročajo, da je nemška vlada že prejela zavezniške pogoje za premirje. Berlinska "Vossische Zeitung" javlja, da so premirni pogoji, ki jih je predložil maršal Foch, dospeli v Berlin v torek.

Danes se je ponovila vest, da se je Avstrija obrnila naravnost na italijanske generale na bojišču za premirje. Uradno poročilo z Dunaja se glasi: "Vsed naše želje za mir so naše čete pričele izpraznjevati sasedeno italijansko ozemlje". Protivno temu pa javlja iz Rima, da avstrijske čete zapuščajo Benečijo zato, ker so tepene.

Iz Pariza poročajo, da so pogoji premirja že v redu. Pogoji so zelo drastični. Francosko časopisje naznanja, da velika, zgodovinska odločitev v Versaillesu pride vsak čas.

Frčanje not je že postala komedija.

Washington, 31. okt. — Zadnje čase so postale note premaganih avstro-nemško-turških avtokratov že prava epidemija. Vsak dan prifrči kakšna nota v Washington, v državni departamentu leži zadnja nemška nota in včeraj je prišla še druga; avstrijska nota se ni še dobro ogrela v Ameriki, in že je grof Andrassy poslal drugo — in mudilo se mu je tako, da je note naslovil na Lansinga brez posredovanja švedskega poslanca. Zda je tukaj še turška nota in da stvar še bolj pisana, je prišla nota tudi iz Moskve od boljševiške vlade. Ruska nota, na kateri je podpisan Čkerin, komisar zuna-

njih zadev, zahteva, da Združene države izpraznijo Sibirijo. "Amerika zahteva od Nemčije, da mora izprazniti vse okupirano ozemlje, mi pa zahtevamo od Amerike, da odpokliče svoje čete iz Rusije", piše Čkerin.

Uradniki v državnem departamentu pravijo, da je poglavje not za enkrat zaključeno, kar se tiče ameriške vlade. Predsednik ne bo več odgovarjal in vsa stvar je v rokah zavezniške konference v Franciji.

Turki so voljni dati Dardanele.

Amsterdam, 31. okt. — Turško časopisje piše, da je Turčija voljna odpreti Dardanele in pustiti pred Carigrad zavezniško floto v "manjših grupah" in pod pogojem, da se izkopa na suho le nekaj čet, ki bodo pomagale nadzorovati demobilizacijo turške armade.

Ostanki turške armade se zbirajo v Carigradu.

Pariz, 31. okt. — "Matin" poroča na temelju brzojavke iz Aten, da Turčija koncentrira zadnjo armado na Cataldžah, severno od Carigrada in v Bulairu na polotoku Gallipoli. Tukaj smatrajo, da Turčija več ni ne kje v vojni.

London, 31. okt. — Vojni stan poroča, da je angleška armada v Mezopotamiji odrezala Turke v Mozul od vsake zunanje zveze. Angleži so okupirali Kaleh Sergat in vjeli tisoč Turkov. Turške čete so brez boja izpraznile rusko petrolejsko središče Baku v Transkavkaziji.

Japonski mirovni pogoji.

Tokijo, 31. okt. — Bivši japonski ministrski predsednik Okuma je objavil v tokmškem časopisu sledeče mirovne pogoje Japonske: 1. Japonska mora dobiti Maršalsko, Karolinsko in Ladransko otočje, ki je bilo prej lastnina Nemčije.

2. Japonska mora imeti kontrolno nad Tsingtavom, telegrafsko črto na Južnem Morju in železnico v Thlinumu.

3. "Odpri" vrata Kitajske ostanejo kot doslej.

Viskont Kato bo japonski poslanec na mirovni konferenci.

San Francisco, 31. okt. — Mirovni pogoji Kitajske se križajo z zahtevami Japonske. Dr. Tsur, novi kitajski konzul na New York, ki je pravkar prišel v Ameriko, je izjavil, da bo kitajska republika zahtevala na mirovni konferenci, da dobi nazaj deželo Tsingtav, katero si lasti Japonska. Dalje bo Kitajska zahtevala odpravo takozvanih "teritorialnih pravic", vsled katerih niso na Kitajskem bivajoči inozemci podložni kitajskim zakonom.

VREME.

Chicago in okolice: V petek jasno in hladno. Severozapadni vetrovi se spremenijo v različne. Povprečna temperatura v zadnjih štiriindvajsetih urah je bila 45.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$3 na leto, \$1.60 za pol leta in 76c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Oct. 30-18) poleg vsakega imena in naslova, pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravkar, da se vam ne ustavi list.

Brestlitoski mir bo šmir, ko se bo sklepal pravi mir.

Volilei, volite prihodnji tork tako, da bo za vas prav!

Čimprej se približa vojna nemški zemlji, temprej pride mir.

Kakor izgleda, bo Ogrska odslej zanaprej sama kuhala svoj golaž.

Kadar se Nemčija razporeči od despotizma, tedaj lahko postane dobra članica v rodbini narodov.

Turčija, "bolni mož", se vlegel v posteljo, iz katere nikdar več ne ustane.

Čikaški Slovenci, glasujte proti cestnoželezniški naredbi dne 5. novembra.

Avstrija berači za mir vse križem, ko je voda že v grlu. Umiljeni svet ji pa hoče prihraniti nadaljne bolečine, zato čaka, da Habsburgarija čimprej utone.

Kajzer pravi, da se odpove prestolu "kadar bo treba". Ruskega carja niso vprašali, če je bilo treba — in ravno tako ne bodo kajzerja, ko pride pravi trenotek.

Španija misli, da je zdaj šele prišel čas za vojno z Nemčijo! Zavezniki bodo pa rekli: Hvala! Kje si bila doslej, bodi še zanaprej.

Republikansko gnilo meso iz časa špansko-ameriške vojne še danes smrdi ampak Roosevelt in njegovi petelini, ki se zaganjajo v Wilsona, so sploh izgubili vsak čut vonja.

Brzjavka pravi, da sta Karl Habsburški in papežev nuncij skupaj bežala na Ogrsko. Zelja vseh naprednih Slovencev je, da ta lepa pajdašija beži še dalje, beži in beži in se nikdar več ne vrne.

Prej je bila navada, da so cesarski, kraljevski in grofovski trojce pošiljali mehke, prosee note le gledališkim igralkam — ampak danes jih pošiljajo predsedniku Wilsonu. Tempora mutantur!

Ker se ne obnese kupčija s kralji, se vrnejo naši "kancelarji" k svojemu staremu businessu — šifkartam. Prav nič jih ne bo bolelo, če se vsi ameriški Jugoslovani presele v domačo republiko, samo da kupijo pri njih šifkarto. Business je business.

Pred dvema leti smo že pisali v "Prosveti", da tisti, ki so začeli svetovno vojno, ne bodo nikdar sklepali miru. Pisali smo tudi, da je sedanja vojna le predpriprava za socialno revolucijo. Danes mora biti tudi slepecem jasno, da se nismo motili.

V Nemčiji in na Ogrskem zahtevajo republiko in Cehi jo že imajo. Well — Jugoslovani smo bolj pohlevni in skromni. Če po splošnem viharju še ostane kakšen troneček kakor Noetova barčica na gori Ararat, ga bomo adoptirali iz simpatij do starin.

Vest se glasi, da je poveljnik avstrijske garnizije v Pragi oddal oblast nad mestom novi češki vladi. In kako so se še pred par meseci rotli na Dunaju, da Habsburžani nikdar ne odstopijo od svojih "dednih in zgodovinskih pravic". Tako padajo tirani in tako vstaja ljudstvo.

Ameriški moralisti se zgražajo nad "svobodno ljubeznijo" v Rusiji, katero so baje vpeljali boljševiki. Ako nimajo moralisti nobenega koristnega dela — in kdor ne opravlja koristnega dela, mora v armado! — tedaj naj pogledajo v zrcalo in našli bodo dovolj materiala za zgražanje.

V Chicagu imamo sodnika, ki je svetoval neki ženi, da naj ustrelj svojega moža "kakor psa", če jo še kdaj pretepe. Pretepanje žen je surovost, ali zato so postave. Če se bodo vse nesrečne žene ravnale po nasvetu tega sodnika, tedaj ni treba zakonov ne sodnikov in namesto demokracije bomo imeli mobokracijo. Dotični sodnik je zgrešil svoj poklic; boljše bi bilo, da dela v klaynicah.

Zgodovina bo rekla: "Ameriške čete so 18. julija 1918 napadle nemško armado ob Marni v skrajnem trenotku, ko so Nemci prodirali proti Parizu. Američani so premagali sovražnika, ustavili njegov naval in zaobrnil tok vojne, ki se je potem končala s popolnim porazom pruske avtokracije in monarhističnega imperializma. Vsi narodi so postali svobodni in neodvisni in temu se imajo zahvaliti veliki ameriški republikani." — In zgodovina bo govorila resnico.

Avstralija je pripravila zakon za konskripcijo denarja, ki ga potrebuje za vojno. To se pravi, vsakdo bo moral podpisati toliko in toliko vojnega posojila na podlagi svojih dohodkov brez ozira, če hoče ali ne. Amerika se mora torej še učiti od Avstralije. Tekom zadnje kampanje za četrto vojno posojilo je prišlo na dan, da je neki čikaški milijonar kupil bondov le za \$1700. Ali je to pravično? Koliko papirja, delavske energije in denarja bi se prihranilo, če bi vlada vzela v roke listo dohodninskega davka in potem poslala vsakemu toliko in toliko bondov s pripombo: "Pošlji denar, če ne, vemo, kje je!"

Zrtve španske influence.

Barberton, O. — Španska influenza je pobrala v naši naselbini tri Slovence, družinske očete. 17. okt. je umrl Frank Bertonec, član in odbornik dr. Sv. Marijina št. 44 JSKJ in dr. Sv. Jožefa št. 100 KSKJ. Zapušča ženo in troje otrok. — Drugi je Alojz Meglič, član dr. Triglav št. 48 SNPJ, in doma od Iga pri Ljubljani; zapušča ženo in četrto otrok. — Tretji je Matevž Klančar, ki je umrl 27. okt. Pred štirimi meseci je pustil družino in rojaki smo nabrali v dveh urah 150.68 za njegov pogreb; zapušča ženo in četrto otrok v starosti od enega do šestih let. Rojaki, bodi vam to v spomin! — Zadnji zapušča soprogo in 3-letnega sina. Tukaj so vsled influence zaprti vsi javni prostori: gledališča, cerkve, šole in sploh vse. Ljudje so zelo potrti. — J. Sirc.

Midway, Pa. — Dne 25. sept. je umrla v naši naselbini sestra Mary Susman, 11. okt. pa br. Matija Dolmovič Oba sta bila dobra člana SNPJ in težko ju bomo pogrešali. Zadnji zapušča soprogo in 3-letnega sina. Tukaj so vsled influence zaprti vsi javni prostori: gledališča, cerkve, šole in sploh vse. Ljudje so zelo potrti. — J. Sirc.

Ramsey, O. — Tudi našo naselbino je obiskala morilka španska influenza in naše društvo št. 279 SNPJ je izgubilo enega člana in eno članico, namreč Johna Vajčka, rodom Poljaka in Mary Guna, doma iz Polhovca Gradca. Prvi zapušča ženo in troje otrok, zadnja pa moža in tudi tri male; dva otroka sta jima umrla pred par dnevi. Mary Guna je bila v Ameriki 14 let in umrla je v starosti 31 let. Tukaj zapušča tudi brata in dve sestrji v starem kraju. Društvo je obema oskrbelo dostojni pogreb. Bolezen razsaja tudi med drugorođci in ni ga dneva, da ne bi imeli enega ali dveh mrličev v naselbini. — Izmed 300 premo-garjev v tukajšnjem, premokopu jih hodi komaj ena četrtina na delo — in zdaj je dovolj železniških vozov na razpolago! Zdravniki pravijo, da bolezen še ni dosegla svojega vrhca. Oblasti so zaprle vse lokale, seje so preprečene in bližnjih mest Bridgeville in Martins Ferry ne smemo posetiti. — I. Bregant.

West Winfield, Pa. — Španska influenza je spravila v bolnišnico petnajst članov našega društva št. 191 SNPJ. Bolnikov je toliko, da so spremenili privatna poslopja v bolnišnice. Priporočam rojakom, da se za enkrat ogibljejo tega kraja. Člani društva naj plačajo

svoj assessment pri tajniku na domu, ker se je so prepovedane. — Fr. Bačič, tajnik.

Carlinville, Ill. — Bolezen španska influenza menda nikjer tako ne razsaja kakor tukaj. Polovica Slovencev je bolnih in štiri je vrgla v grob. Štiri zrtve so: John Farman, član SNPJ, in bil je delegat sedme redne konvencije in tajnik dr. 301 v Mascutah, Ill. Bil je samec, doma iz Gobjda, pošta Kranjska Gora na Gorenjskem in star 33 let. Tukaj zapušča dva brata, v starem kraju pa starše, tri brate in štiri sestre. — Matevž Kaus, član SNPJ, samec 31 let in doma iz Soče na Primorskem. Če ima kaj sorodnikov, mi ni znano. — Frank Sova, star 38 let in doma nekje iz Poljanske doline nad Škofjo Loko; njegovi sorodniki mi niso znani. — Počivajte v miru, mlade zrtve, posebno Farman in Mertel, moja najboljša prijatelja in ožja rojaka! — John Pogačnik.

Kenosha, Wis. — Tudi pri nas je kosila španska influenza. Zahtevala je največ žrtve med Italijani in Slovaki. Zbolelo je tudi večje število Slovencev, toda skoraj vsi so že ozdravili. Imeli pa smo eno žrtev in to je bila Mrs. Močnik, ki je zbolela na influenco in bolezen se je potem razvila v pljučnico. Tudi jaz sem bil bolan, toda zahvaliti se imam zdravniku, ki me je po mojem prepričanju rešil smrti in zato ga priporočam. Zahvaljujem se br. L. R. solu in njegovi soprogi kakor tudi bratoma A. Jurci in L. Blažiču, ki so mi stali na strani tekom moje bolezni. Naše društvo ima dobre člane, ki niso bratje le po imenu, temveč tudi po sre. — Joseph Presterl.

Ely, Minn. — Nesrečna španska influenza je obiskala tudi našo naselbino. Do zdaj se je pojavilo okrog 500 slučajev bolezni in umrlo je deset oseb, med katerimi so štirije Slovenci. Te zrtve so: Anton Jaklič (po domače Malnar), član samostojnega društva sv. Barbare in dr. Sv. Antona št. 72 KSKJ. Zapušča ženo in tri ali štiri otroke. Bil je rudar in vnet ribič ter lovec. — Rodbini Rom je umrla 3letna hčerka. — Joe Rebernik, samec, star okrog 33 let in doma iz Možjanca, okraj Predvor na Gorenjskem. Tukaj zapušča sestro, omoženo Jenič, v starem kraju pa očeta, brate in sestre. Bil je član samostojnega društva sv. Barbare št. 2 in mirnega tihga značaja ter priljubljen med rojaki. — Četrta žrtev je Marjeta Černicec (po domače Rožanova), ki zapušča moža in tri otroke in brata Joe Zormana. Doma je bila iz Vodiške fare na Gorenjskem in spadala je k dr. Sv. Ane št. 11 S. H. Z. in dr. Sv. Cirila in Metoda št. 1 JSKJ. Bila je dobra mati in go-

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUZENJE.

Sedež v Chicagu, Ill.

IZVEŠEVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartić, Joško Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Juduš, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogledič, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Šavj, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabrie, John Kalan, Anton Žlogar, Louis Truger.

(Opomba: — Naslov za pisma in denarne pošiljate je sledeči: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.)

spodinja. Prizadetina rojakom mo- je sožalje. — Pisec teh vrstic je tudi zbolel, toda Mr. Gajša mi je poslal steklenico rakije po "tele- foničnem brzjavu", katero sem mešal s čajem, tako da me še zdaj nekoliko glava boli. Danes (26. okt.) smo dobili tukaj prvi sneg. Obeta se nam dolga zima. — Ja- kob Kunstelj.

Davis, W. Va. — Španska in- fluenca je tukaj pobrala rojaka Franka Peplarja. Umrl je v naj- lepši dobi svojega življenja v 26. letu svoje starosti. Bil je štiri leta dober član št. 217 SNPJ, in spadal je tudi k SDPZ. v Thomasu, W. Va. Težko ga bomo pogrešali. Spa- ka influenza še kosi dalje. — An- ton Čeh.

Sheboygan, Wis. — Pri nas ru- di rogovili furija španske influ- ence cele štiri tedne in mnoge so njene zrtve. Naše mesto šteje ko- maj 25,000 prebivalcev, ali vsak dan imamo okrog 15 smrtnih slu- čajev. Bolnikov je toliko, da ni več prostora v bolnišnicah. Do zdaj je bolezen zahtevala enajst slovenskih žrtve obojega spola. Najbolj žalostno pa je, da morata umreti oče in mati in zapustiti majhne otročičke same. To se je zgodilo v več hišah; najprvo so odnesli očeta in potem še mater — otroci pa zdaj gledajo pri oknu in vprašujejo: Kdaj se vrne mama in tata, da ju ni toliko časa nazaj? — Oblasti so zaprle vsa gledališča in cerkve in po štiri uri zvečer morajo biti zaprte gostilne in pro- dajalne. Zborovanja se ne smejo vršiti. Opozarjam člane društva št. 344 SNPJ, da plačajo svoje prispevke pri tajniku, dokler se ne vrnejo normalni časi. Suspencija bi bila zdaj velik udarec za člane. — Frank Sepich, tajnik. — (Za- kaj niste navedli imen slovenskih žrtve? — Op. ured.)

Venona, Ill. — Tukaj je umrl za špansko influenco Josip Ru- dolf, član dr. št. 196 SNPJ, star 40 let in zapušča ženo ter pet ne- doraslih otrok. Doma je bil iz Vič pri Ljubljani. Pogreb je bil slabo obiskan vsled epidemije in dežja. V imenu pokojnikove družine se zahvaljujem vsem prijateljem in sorodnikom, ki je niso zapustili v žalostni uri. — Član društva št. 196.

Glencoe, O. — Španska influen- ca je prilezla tudi v našo naselbi- no. Več Slovencev je bolnih in bla- gajna naše jednote bo vsekakor hudo trpela. In nazadnji bodo morda še kikal, če je povišan bolniški assessment! — Pri mojem slovaškem sosedu sta v enem dnevu umrla dva fanta v starosti 19 in 17 let. Dalje sta umrla dva brata po imenu Wilkenson, rodom Ame- ričana; oba sta oženjena, toda e- nemu je umrla tudi žena, drugemu pa otrok. V enem tednu smo torej imeli štiri smrtne slučaje za in- fluenco. Tukajšnji društ. zdrav- nik dr. Parks se bori s smrtjo, ker tudi njega je pograbil omenjena bolezen. — Tudi mene, starega "pečlarja", ni pustila grda špan- ska babara pri miru, toda pustila me je — menda z upanjem, da se "pečlarji" poboljšajo. Goodbye! — Dne 26. okt. smo dobili v rovu povelje, da gremo opoldne vsi do- mov. Prišlo je namreč vest, da je kamen v rovu ubil slovaškega pre- mogarja Johna Zagorskega. Bil je star 60 let in ima že odrasčeno družino. Ampak tako star mož, pa še premogar! Kdaj se bo za nas, delavce, kaj storilo, da nam ne bo treba na stare dni natezati miše v rudoalki? Namesto penzije do- bimo past, ki nas ubije! — Ignac Zlemberger.

Barberton, Ohio. — Španska in- fluenca je okupirala tudi Barber- ton. Od 9. oktobra pa do danes, ko to pišem, je že umrlo 95 oseb. Med Slovenci sta umrla Fr. Bertonec, predsednik dveh tukajšnjih slo- venskih društev in doma iz Strum- nice pri Seleh — zapušča ženo, tri otroke in dve sestrji, omoženi Lavtar in Podpečnik — in L. Me- glič, član dr. Triglav št. 48 SNPJ, doma iz Iga pri Ljubljani; zapu- šča ženo, štiri nedoraste otroke in tri brate, ki so vsi člani dr. Tri- glav SNPJ. — Naše sožalje! — Martin Železnikar.

DOPISI.

Pismo iz Francije. — Frank S. Tauchar, bivši gl. nadzornik S. N. P. J., sedaj z ameriško ekspedici- sko armado v Franciji, je pisal u- redniku Prosvete: Pismo je zani- mivo in dokazuje, da našega Tau- charja še ni zapustil humor, če- prav se zdaj nahaja na bojišču. Kljub svojem humorju se pa br. Tauchar zanima tudi za resne stvari. Uredniku je nemogoče, da seznani njegove številne prijatelje z njegovo željo, da mu pišejo, kot da prih. v njegov list.

V Franciji, 30. septembra.

Dragi Jože: —

Qdkar nas loči morje, pišem svo- jim prijateljem bolj redko. Vzro- kov za to je več, pa naveden ni za- dosten, da bi netočnost opraviče- val.

Konvencija S. N. P. J. je gotovo že končala. V mislih sem bil več- krat navzoč, spominjajoč se šeste redne konvencije S. N. P. J., na ka- teri je bil precej velik vrič; toda v tisti sedanjega časa prekaša vse prejšnje, v kolikor se tiče to moje počasne in brezbradate osebe. Sem tudi "praktični razbijanje", kot me je Magajna obsojil, da sem de- lal to na šesti konvenciji, in sicer v nekoliko drugačni obliki.

Življenje je tu jako zanimivo in človek dobi toliko različnih inspi- racij dnevno, da bi v resnici lahko pisal romane, — ko bi ne imel sla- me v glavi... (No, Frank, pri tebi ni opaziti, da imaš slamo v glavi. Op. ured.)

Poleg drugih stvari, ki jih mo- ram znati, se učim tudi francoski- ne, ki ni tako težka, kot sem prej mislil. Ker drugih listov ne dobi- mo mnogo, čitamo kar francosko. Tudi Prosveto ne dobim redno, pravzaprav niti polovico števil- ne. Poštni promet je pač precej po- časen, dasi so druge stvari dokaj urne...

Želel bi, da mi kaj pišeš in da tu- di drugi znanci in prijatelji ne po- zabijo tuhtam poslati kakšno pi- smo!

Tukaj je precej deževno in pri- tem seveda tudi hladno vreme. Francozi so jako gostoljubni lju- dje. Dve veliki republikli se zbli- žujeta v vedno večje in temnej- se prijateljstvo; v zvezo, ki bo zgled vsemu svetu... Američani veliko bolj cenimo Francijo kot druge, ker je republika. To je duh med fanti in to je fakt, katerega naj bi vpoštevali tudi slovenski monar- histi! Ideja S. R. Z. ima zdravo podlago, oprimejo naj se vsi Slovenci!

Prisrčno Te pozdravljam, kakor tudi vse ostale "ceke" po Chica- gu; vsem zrelim pišem pa želim, da dobiijo priliko izkazati junaštvo kje v tukajšnji okolici!

F. S. Tauchar, Co. F. 160th Inf., Am. Exped. Forces, France.

Obnovite naročnino na Prosveto, če vam je potekla.

